

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – БОРОВАН

ОБЩИНА БОРОВАН	
п.к. 3240 - БОРОВАН, ул. "Иван Вазов" 1	
Изх. №	06-51
	15.05 2017г.

Bx № 50 / 17.05.2017г

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ ИНЖ. ДЕСИСЛАВА ТОДОРОВА - КМЕТ НА ОБЩИНА БОРОВАН

ОТНОСНО: приемане на “Стратегия за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2019г.” и „Годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2018г.“

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,**

Законът за предучилищното и училищното образование внася ново качество в образованието ни като регламентира приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците – обща и допълнителна.

Приобщаващо образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури.

За подкрепа за личностно развитие на децата и учениците се изготвя Областна стратегия / чл.196, ал.1 от ЗПУО/. Въз основа на областната стратегия и приети от Общински съвет-Борован „Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на територията на Община Борован“ следва да се приемат: „Стратегия за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2019г.“ и „Годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2018г.“

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 2, във връзка с чл. 21, ал. 1., т. 23 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 197, ал. 1 и ал. 3 от Закона за предучилищно и училищно образование, предлагам Общински съвет – Борован да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

Приема "Стратегия за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2019г." и „Годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2018г.“

Приложения:

1. "Стратегия за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2019г.";
2. „Годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2018г.“

Изготвил: Цветелина Петрова – Гл.специалист Хуманитарни дейности

Съгласувал: юрист:

С уважение,

инж. Инж.ДЕСИСЛАВА ТОДОРОВА

Кмет на Община Борован

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – БОРОВАН

РЕШЕНИЕ

№.....

от.....

ОТНОСНО: Приемане на “Стратегия за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2019г.” и „Годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2018г.“

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

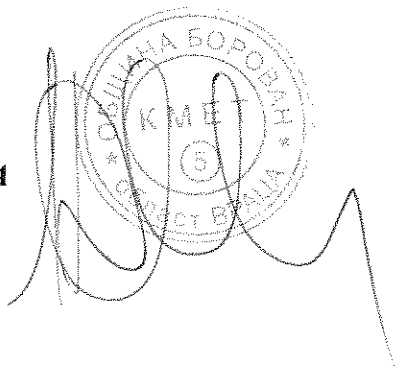
На основание чл. 21, ал. 2, във връзка с чл. 21, ал. 1., т. 23 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 197, ал. 1 и ал. 3 от Закона за предучилищно и училищно образование и при мотиви изложени в предложението.

РЕШИ:

Приема “Стратегия за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2019г.” и „Годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Борован за периода 2017-2018г.“

Вносител:

ИНЖ. ДЕСИСЛАВА ТОДОРОВА
Кмет на Община Борован

The image shows a circular official stamp of the Municipality of Borovani, Bulgaria. The stamp contains the text "ОБЩИНА БОРОВАН" at the top, "КМЕТ" in the center, and "БЪЛГАРИЯ" at the bottom. A handwritten signature in black ink is written over the stamp.

ПРОЕКТ!

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ

**ЗА ПОДКРЕПА ЗА
ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ
В ОБЩИНА БОРОВАН**

2017 – 2019 година

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата стратегия е резултат от анализ на състоянието на основните показатели на общинската образователна система, отчита програмите и стратегиите за развитие на детски градини, училища и Център за подкрепа на личностно развитие в община Борован и основните стратегически планови и нормативни документи на Европейския съюз и Република България.

Предназначението на Стратегията е да анализира проблемите в системата на предучилищното и училищното образование в общината, да определи мястото на институциите в системата и насоките за развитие за периода 2017-2019 г. при прилагане разпоредбите на Закона за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/. Разработването на Стратегията цели да се определят приоритетите в развитието за системата на предучилищното и училищното образование в общината, целите и мерките за тяхното реализиране и да се ангажират отговорните за това институции.

Промените, настъпващи в българското образование днес, са свързани със свободното движение на хора, правото на избор и изискванията на родителите относно образователните институции. Община Борован, със споделените отговорности на всички институции, свързани с нашите деца, е призвана да работи за адекватност и конкурентост в обучението и възпитанието им. На децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Подкрепата за личностно развитие осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на децата и учениците. Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик.

Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигуряват там, където са децата или учениците – в детските градини, в училищата, в Центъра за подкрепа за личностно развитие /ЦПР/. За реализиране на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата е необходимо да работят психолог или педагогически съветник, логопед, социален работник и ресурсни учители. В детската градина и училището може да работят и други специалисти в зависимост от оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика от екипа за подкрепа за личностно развитие.

Общата подкрепа за личностно развитие се предоставя от учителите, от специалистите или от специалистите в центъра за подкрепа за личностно развитие.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя в зависимост от плана за подкрепа на детето или ученика. Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците се организира и осигурява в съответствие с разработените областни стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците въз основа на анализ на потребностите от обща и допълнителна подкрепа във всяка община на територията на областта.

Подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици и цели да осигури:

- съответствие с индивидуалните им потребности;
- подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им;
- осъществяване на подкрепата за детето и ученика най-близко до мястото, където живее и учи.

Осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на предучилищното и училищното образование се осъществява в

партньорство между държавните и местните органи и структури, както и с доставчиците на социални услуги.

Общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците която институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват, е неразделна част от самостоятелно разработени и прилагани цялостни политики, чиито основни принципи са:

- изграждане на позитивен организационен климат, което изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;
- утвърждаване на позитивна дисциплина, основана на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите, превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях;
- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности в Областната стратегия за личностно развитие на децата и учениците.

Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, училищата, Център за подкрепа за личностно развитие и включва:

1. Екипна работа между учителите и другите специалисти;
2. Допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона;
3. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
4. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
5. Кариерно ориентиране на учениците;
6. Занимания по интереси;
7. Библиотечно-информационно обслужване;
8. Грижа за здравето;
9. Поощряване с морални и материални награди;
10. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
11. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
12. Логопедична и психологична работа.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. Работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. Психосоциална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. Осигуряване на достъпна среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. Ресурсно подпомагане.

Стратегията за развитие на личностното развитие на децата и учениците в Община Борован в периода 2017 – 2019 година е дългосрочен документ, който се основава на извършения анализ на потребностите за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в Община Борован и идентифициране на тенденциите за развитие, като определя

визията и общите стратегически цели на общинската политика за личностно развитие на децата и учениците до 2019 година.

Настоящата Стратегия е основана на разбирането, че в центъра на образователната система е личността на детето и ученика. Работата и интересите на всички участници в образователния процес трябва да бъдат в посока на основната цел – равен достъп и качествено образование за всички деца.

Стратегията прилага принципите, въведени с чл. 3 на ЗПУО. Според закона образованието, като процес на обучение, възпитание и социализация е национален приоритет и се развива в съответствие със следните принципи:

- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността да прилага усвоените компетентности на практика;
- хуманизъм и толерантност;
- прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
- съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
- качество на образованието;
- ангажираност на държавата, общините, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието.

Включването на подкрепата за личностно развитие като нов компонент в закона отваря пътя за трансформация на образователната среда и за организиране на всички нейни елементи, обединяване на ресурсите, изграждане на позитивен психологически климат на приемане на различията, емоционално благополучие и успех на всеки.

Подкрепата извежда на преден план динамичният аспект на обучителните отношения между ученика и учителя и отношенията между учениците, учителите, родителите, специалистите и другия персонал, при който всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване.

Успехът на този процес минава през преместване центъра на приобщаващото образование в детската градина и в училище, през овластяване на образователните институции и на тяхното лидерство, през превръщането на детската градина и училището в общност от професионалисти, които имат и знанията и уменията как да бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече с участието на самите деца.

Задачата на Стратегията е да формулира целите за развитие на училищното образование и предучилищното обучение, подготовката и личностното развитие на децата и учениците в община Борован, както и да очертае основните мерки за тяхното постигане. Настоящият документ се приема за периода до 2019 година. За по-добра ефективност и устойчивост на мерките, се предвижда възможност за внасяне на необходими промени. След 2019 година, Стратегията може да бъде продължена, допълнена или изменена, в зависимост от постигнатите резултати и актуалната обстановка в образователната система в община Борован. Стратегията се базира на резултатите от проучването и анализа на потребностите от подкрепата за личностно развитие на децата и учениците, проведено на територията на община Борован. Проучването включва събиране и обобщаване на общи

статистически данни, информация за децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование, данни за ресурсната обеспеченост, информация за материалната среда и условията за личностно развитие. Данните са събрани от образователните институции в община Борован и са обобщени от общинска администрация. В съответствие с изискванията на чл. 196, ал. 3 от ЗПУО, анализа на общината е приет от общински съвет Борован, с Решение №125, Протокол №18/24.11.2016 г.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И НА ГОТОВНОСТТА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПЪЛНОЦЕННА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ОБЩИНА БОРОВАН. ОСНОВНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

1. Описание на ситуацията в община Борован

Община Борован е разположена в северозападната част на Република България, в котловината на Дунавската равнина, с надморска височина 250 – 350 м. Заема площ от 212 кв.км и граничи с общините Враца, Хайредин и Бяла Слатина и е една от съставните общини на Област Враца. Общината е разположена в централната част на Област Враца.

Демографското състояние на Община Борован следва тенденциите в развитието на демографията на Област Враца и страната като цяло. Демографската характеристика на общината е резултат от продължителното действие на множество фактори и влияния:

- трайно намаляване на броя на родените деца поради намаления брой на младите семейства живеещи на територията на общината;
- променящ се семеен модел с увеличаващо се предпочитание към съжителство без брак;
- интензивна емиграция предомно на млади хора и семейства в активна репродуктивна и трудоспособна възраст;

Население

По данни на ГРАО броят на населението в община Борован е 5 714 жители към 01.02.2011 г. В с. Борован живеят 2262 души, а в кметствата на общината населението е 3452 души, разпределени така:

Таблица 1

Населено място	Население по преброяване 2011 г.	Население по настоящ адрес към 2016г. данните са взети от ГРАО

Борован	2262	2445
Малорад	1883	1805
Добролево	865	950
Нивянин	479	515
Сиракова	225	256
Общо за общината	5714	5822

Възрастовата структура на община Борован е както следва:

Таблица 2

Население по възрастови групи към декември 2016 г.

Възраст	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	Над – 70 г.
Общо :	632	728	893	823	966	805	930	1116
6893 души								

Таблица 3

Родени през 2015г.	67
Родени през 2016	67

Данните са взети от Служба «ГРАО» - Община Борован

Тенденцията е към устойчиво намаляване броя на населението, както за областта, така и за общината. Естественят прираст е отрицателен. Данните показват влошена демографска картина като цяло в селата, което е и най-сериозния проблем в бъдещото развитие на територията. Подобряването на икономическия облик на общината е един от възможните начини за частично решаване на проблемите от това естество, като съществено значение се отдава на образованието и обучението–

фактор за икономически растеж и заетост. В съответствие с българското законодателство, реформирането и развитието на образователната система са обект предимно на целенасочена държавна политика, фокусирана върху създаването на условия и възможности за нейното усъвършенстване и осигуряване на различни видове и степени на образование на гражданите. В обхвата на местните секторни политики в сферата на образованието и обучението попада осигуряването на качествена образователна инфраструктура. Последната включва институции на предучилищното обучение, общото, профилираното и професионалното образование – детски градини и различни видове училища. В общината действа стратегически програмен документ за интеграция на ромите в образователната система.

Община Борован осъществява активна политика в образователния сектор в съответствие с законово регламентирани правомощия, които дават възможност за координирано и ефективно разпределение на учащите в съответните училищни паралелки, подкрепя на предучилищното обучение във всички допустими направления, стимулира развитието в средищните училища и своевременно реновиране и обновяване на материалната база и оборудване в училищата.

2. Мрежа от образователни институции в община Борован

Актуалната мрежа от образователни институции в община Борован включва 2 детски градини с 2 филиала и 4 училища, разпределени по видове съгласно приложената таблица.

Образователни институции /община	ДГ	УЧИЛИЩА					
		Начални	Основни	Средни	Профилирани гимназии	Професионални гимназии	
						Държавни	Общински
Борован	2		3		1	1	
Общо училища:						4	
Общо ДГ						2	

В Община Борован има Център за подкрепа за личностно развитие „Маша Белмустакова“ До влизане в сила на Закона за предучилищното и училищното образование центърът е функционирил като общинско обслужващо звено за извънучилищни педагогически учреждения и за организиран отход и спорт.

Същият продължава да осъществява дейността си като Център за подкрепа за личностно развитие. Институцията осъществява дейност по чл.49, ал.1, т.1 от ЗПУО. А именно развитие на интересите, способностите, компетентностите и изаята в областта

на науките, технологиите, изкуствата и спорта. В 5-месечен срок от влизането в сила на закона общински съвет Борован е приел правилник за устройството и дейността на горепосочената институция.

3. Обобщени данни и анализ на потребностите и ресурсите за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Борован

3.1. ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

Актуалните данни за децата и учениците (за уч. 2016 / 2017 г.) са обобщени в анализа на потребностите от подкрепа за личностно развитие в Община Борован и са представени в

Приложение 1.

А. Данни за деца и ученици, посещаващи детски градини и училища към 15.09.2016г.

1.1. Деца в детски градини /без подлежащи на задължително предучилищно образование/	129
1.2. Деца, подлежащи на задължително предучилищно образование /ПГ в детска градина или училище/	95
1.3. Ученици в общински и държавни училища / 1- 4 клас/	230
1.4. Ученици в общински и държавни училища / 5- 8 клас/	259
1.5. Деца в общински и държавни училища /9-12 клас/	149
ОБЩ БРОЙ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ, ВКЛЮЧЕНИ В СИСТЕМАТА НА ПУО НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА:	862

За децата и учениците в образователните институции в община Борован следва да бъдат създадени максимално благоприятни условия за обучение, възпитание и социализация.

Целодневната организация на учебния процес е ефективна мярка за подобряване качеството на образование, като особено ясно е изразен ефектът по отношение на учениците от рискови групи. Обхватът на учениците, включени в целодневна организация на учебния ден, за община Борован е **321** ученика

Възможностите, които се предоставят на учениците за развитие на техните интереси, са разграничени в зависимост от това дали се предоставят от училището, по програми /проекти на МОН или чрез извънучилищни институции.

387 ученици са включени във форми за развитие на интересите по проекти към МОН

77 ученици са включени в извънучилищни форми за развитие по интересите

65 ученици са включени в училищни форми за развитие на интереси

2.1. Учениците в риск в Община Борован са 21.

За идентифициране на децата и учениците в риск са използвани критерии, съгласно дефинирането на тази група в Преходните и заключителните разпоредби на на ЗПУО, а именно:

- ✓ без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските им права са ограничени, в т.ч. с родители в чужбина (последното е добавено на областно ниво, предвид големия брой на родители, заминаващи за чужбина);
- ✓ жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание във или извън семейството му;
- ✓ в опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, морално, интелектуално и социално развитие.

Друга рискова група е тази на необхванатите деца в ДГ и на необхванатите, отпаднали или нередовно посещаващи училище. Съгласно събраните данни, процента на необхванатите, отпадналите, нередовно посещаващите деца и ученици е 3 % . Общият им брой за предходната учебна година е 8 необхванати деца в системата на предучилищното и училищното образование и 16 ученици - необхванати, отпаднали или нередовно посещаващи училище. Предполагането е, че действителният брой е по-голям, което налага необходимостта от целенасочени и координирани мерки и въздействия за превенция и ограничаване на този образователен, но и социален проблем. През м.януари, 2017 г. е разработен Механизъм за взаимодействие между образователните институции в област Враца и други заинтересовани страни, ангажирани с ограничаването на отпадането и преждевременното напускане на образователната система, който е утвърден от Областния управител на област Враца. Неговото изпълнение също следва да бъде осигурено от предвидените институции и заинтересовани страни.

Б. Децата и учениците със специални образователни потребности

Децата и учениците със специални образователни потребности са група, която следва да бъде обект на специално внимание. Тяхното обучение, възпитание и социализация в общата образователна среда е съпроводена с редица трудности. Приобщаващото образование е сложен и **многоаспектен процес**, детерминиран както от индивидуалните особености на конкретните деца, така и от много други обективни и субективни обстоятелства.

За децата и учениците със СОП е необходима приобщаваща училищна среда:

- която е достъпна, безопасна и приятна за всички членове на училищната общност
- която цени и уважава уникалните характеристики на всеки свой член
- в която съществува атмосфера на взаимно приемане, уважение, екипност и принадлежност
- в която всеки член има възможност да реализира и развива потенциала си на ученик, професионалист или родител.

Общият брой на децата и учениците със СОП в образователните институции в община Борован е 32 за предходната учебна година. Към началото на настоящата учебна година 32 от тях са подпомагани от ресурсни специалисти на Регионален център за подпомагане на процеса на приобщаващото образование. Децата и учениците са с различни увреждания, разпределени са основно ОУ“Отец Паисий“с.Борован и ОУ“Св.Св. Кирил и Методий“с.Малорад, което създава обективни трудности пред

осигуряване на тяхното ресурсно подпомагане с необходимите специалисти и честота на посещенията. Най-голям е дялът на учениците с обучителни трудности, което обуславя необходимостта от повишаване на компетентността на учителите, работещи в училищата и ДГ за ранно разпознаване на проблемите и адекватна подкрепа. Към момента е в ход процес на преустройство на системата на ресурсното подпомагане на децата и учениците със СОП чрез специалисти, назначени към училищата.

В ДОС за приобщаващото образование е предвидена процедура за случаите, когато училището /ДГ не може да осигури ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности. В този случай в определен срок директорът подава информация до съответната община с искане за осигуряването му, като посочва видовете специалисти за ресурсното подпомагане. Общината има регламентиран ангажимент за уведомяване директора на детската градина или училището за взетото решение на общинския съвет за начина на осигуряване на ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности и за видовете специалисти – от център за подкрепа за личностно развитие на територията на съответната община или чрез възлагане при условията и по реда на чл. 198 от ЗПУО.

Това изисква в оперативен порядък да бъдат направени необходимите проучвания за децата и учениците със СОП на територията на съответната община, техните увреждания и потребности от допълнителна подкрепа. Необходимо е да се изясни и въпросът относно възможностите за осигуряване на необходимите специалисти от страна на образователните институции. В случай, че не е възможно обезпечаване на необходимата допълнителна подкрепа от страна на училищата /ДГ, е необходимо разглеждане на заседание на Общинския съвет и вземане на решение относно начина на осигуряване на ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности и за видовете специалисти – от център за подкрепа за личностно развитие на територията на съответната община или чрез възлагане при условията и по реда на чл. 198 от ЗПУО.

Дейностите за ресурсно подпомагане е предвидено да се осигуряват от Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, когато не са налице горните възможности.

В. Децата и ученици с хронични заболявания

Подадени са данни за 5 деца и ученици с хронични заболявания. За тази специфична група ученици следва да се осигури целенасочена грижа за здравето в рамките на общата подкрепа за личностно развитие.

Г. Децата и ученици с изявени дарби

Събраните данни за децата и учениците с изявени дарби вероятно не включват всички деца и ученици, които имат постижения в областта на науката, спорта и изкуствата. Като база за идентифицирането им е ползвана дефиницията съгласно Преходните и заключителните разпоредби на ЗПУО, а именно: ***"Дете или ученик с изявени дарби"*** е дете или ученик с трайни способности и постижения в областта на науката, изкуството или спорта, надвишаващи постиженията на неговите връстници".

В община Борован са посочени от училищата и ДГ 6 деца с постижения в областта на спорта и 6 деца с постижения в областта на изкуството. Липсата на идентификация

на децата и ученици с изявени дарби би повлияло на предприемането на целенасочени и координирани действия за развитие на техния потенциал.

3.2. РЕСУРСНА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

През последните години по различни поводи на преден план излиза проблемът с липсата на правоспособни учители в трудоспособна възраст по определени учебни предмети – чужди езици, информационни технологии, математика и др. Допълнителен проблем е качеството на педагогическата дейност на част от работещите в системата на предучилищното и училищното образование. Директорите и ръководните екипи срещат значителни трудности при привличането на млади, мотивирани и компетентни педагогически кадри. За реализирането на тази цел е необходимо предлагането на привлекателни условия, което не е постижимо само с ресурсите, с които разполагат образователните институции.

Необходима е цялостна интегрирана политика на възможно най-високо национално ниво за ограничаване мащабите на проблема с осигуряването на педагогически специалисти през следващите години.

Крайно недостатъчни са ресурсните специалисти, които работят с децата и учениците със сензорни увреждания – логопеди и рехабилитатори на слуха и говора.

По данни на РЦПППО – Враца, с децата и ученици, чието ресурсно подпомагане се осъществява от РЦПППО – Враца, са 7 логопеди за област Враца . В детските градини и училищата в Община Борован няма назначен такъв специалист.

Рехабилитаторът на слуха и говора е единствен специалист на територията на област Враца. Имайки предвид цялостната концепция, съгласно държавния образователен стандарт за приобщаващото образование относно осигуряване на необходимите специалисти за подкрепа на личностното развитие на ниво образователна институция, категорично може да бъде изведена необходимостта от мотивиране на педагогически специалисти за придобиване на квалификация и/или преквалификация в тази област.

Осигуреността на образователните институции с психолози и педагогически съветници също може да бъде определена като неудовлетворителна. Неприемлив факт, за промяната на който са необходими целенасочени усилия е този, че преобладаващата част от образователните институции в общината не са обезпечени с психолози и/или педагогически съветници.

Освен преодоляването на трудностите с ресурсната обезпеченост, е необходима и много по-задълбочена работа с родителите, за да осъзнаят, че децата им имат затруднения в обучението и общуването. Осъществяването на повече родителски срещи, клубове, обучения за родители са крайно необходими за осъзнаването и решаването на проблемите на изоставащите деца и децата с проблемно поведение. Родителите на ромските ученици не са достатъчно ангажирани и съпричастни към образованието на техните деца, тяхната успеваемост в училище, нивото на техните

знания и адаптация в учебната среда, което се обяснява с ниското ниво на образование, което те самите имат. Образованието в повечето случаи не е ценност сред ромските семейства.

3.3.МАТЕРИАЛНА СРЕДА В ОБРАЗОВАТЕЛНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

Актуалното състояние в образователните институции в община Борован , съгласно събраните данни е следното:

Рампа е изградена в 3 училища в детските градини няма такава изградена (в голяма част от тях тя е само до входа на училището /ДГ, а в редица случаи не отговаря на изискванията).

Подемна платформа няма в образователните институции.

Достъпността до помещения и пространства е частична и незадоволителна.

Безопасни парапети има във всички образователни институции,с изключение на ОУ“Св.Св. Кирил и Методий“с.Малорад .

Нехлъзгава настилка и тактилни ивици – няма.

Пригодност на помещенията и пространствата за общо ползване за деца и хора с увреждания няма в училищата и детските градини.

В класните стаи и кабинети са създадени условия за деца и хора с увреждания само в ОУ“Св.Св. Кирил и Методий“с.Добролево.

Общите помещения – зали, аули, столови, физкултурни салони и др. не са пригодни за деца и хора с увреждания, освен в ОУ“Св.Св. Кирил и Методий“с.Добролево.

Достъпни и пригодни за деца и хора с увреждания санитарно-хигиенни помещения има само в ПГТ“Коста Петров“с.Борован.

Видно от гореизложеното, по отношение на достъпността на материалната среда в образователните институции в община Борован са налице много резерви за превръщането ѝ в подкрепяща и благоприятна за всички деца и ученици, в т.ч за децата и хората с увреждания.

Спортната база е в по-удовлетворително състояние, макар да е далеч от оптималната материална среда за спортни дейности.

Наличие на физкултурен салон има в общо три училища, в ОУ“Св.Св. Кирил и Методий“ , както и в детските градини няма физкултурни салони. Спортни площадки има във всички училища на територията на Община Борован в детските градини няма спортни площадки.Осигуреност със спортни съоръжения няма само в детските градини и в основно училище „Св.Св. Кирил и Методий“с.Малорад.

Библиотечно-информационно обезпечаване е осигурено във всички училища на територията на Община Борован. образователни институции.

Компютърни кабинети са изградени във всички училища, но в ДГ състоянието не е удовлетворително. По отношение на столовото хранене във всички училища и ДГ има

столово хранене в самостоятелен стол. Транспорт на децата и учениците е добре организиран, спазва се транспортна схема на община Борован и всички нуждаещи се деца и ученици се придвижват без проблем до детските градини и училищата.

3.4. ИНСТИТУЦИИ И ДОСТАВЧИЦИ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БОРОВАН

А. Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания.

Социална услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценно израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване са изчерпани възможностите за връщане в биологичното им семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство.

Капацитетът на центровете е съответно:

Борован - ЦНСТ 1 - 15 лица, със заетост 12 настанени към декември 2016 г.,

Борован - ЦНСТ 2 - 15 лица и заетост 14 лица;

Б. Център за обществена подкрепа.

Предвижда се в общността да се разкрие нова социална услуга : ***"Център за обществена подкрепа"***, която е комплекс от социални услуги предназначени за деца и семейства с цел предотвратяване на изоставянето на децата и настаняването им в специализирани институции, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване, обучение и подкрепа на приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми и прояви. Капацитетът се определя и одобрява от Общински съвет. Определянето на капацитета на ЦОП се извършва след предварително проучване и анализ на актуалната ситуация в общината и дефиниране потребностите от социални услуги. Основната цел на Центъра за обществена подкрепа е да подобри качеството на живот на децата в семейната и социалната среда, като предостави качествени социални услуги, които да отговарят на потребностите и да са достъпни за всяко дете в риск и неговото семейство.

4. ИЗВОДИ ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ГОТОВНОСТТА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПЪЛНОЦЕННА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ОБЩИНА БОРОВАН. ОСНОВНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Като основни предизвикателства пред подкрепата за личностно развитие, необходима за децата и учениците в община Борован , могат да бъдат очертани:

- Изграждане на работещи общински системи за подкрепа за личностно развитие, включващи приобщаваща инфраструктура (ЦРЛР, сътрудничество с доставчици на социални услуги и др.) и необходими специалисти в областта на приобщаващото образование.
- Постигане на пълноценно сътрудничество между образователните институции, общините и РЦПППО – Враца и РУО – Враца, с оглед предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, която е най-близка до тях и би била подчинена на най-добрия им интерес.

- Постигане на промяна на нагласите (първо в педагогическите среди, а след това и на обществените нагласи) за осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността и потенциала на всяко дете или ученик, както и за участие в дейности, насочени към премахване на пречките пред ученето и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

SWOT АНАЛИЗ /основни изводи/

Силни страни

- Добре функционираща мрежа от образователни институции, със създадени благоприятни общи условия за обучение, възпитание и социализация
- Наличие на опит, ресурси и подкрепяща материална среда в РЦПППО – Враца.
- Изградена система за организация и координация между РУО – образователни институции - РЦПППО при осъществяване на работата с деца и ученици със СОП.

Слаби страни

- Недостатъчно педагогически специалисти с необходимата квалификация за осигуряване на подкрепата за личностно развитие (логопеди, психолози, ресурсни учители)
- Материална база в образователните институции, в голямата си част неотговаряща на условията за достъпност и подкрепяща среда
- Недостатъчна квалификация на педагогическите специалисти за работа с „различни“ деца и ученици, недостатъчно познаване на нормативната уредба, свързана с приобщаващото образование, срещащи се негативни нагласи
- Неблагоприятни демографски и икономически показатели, влошено качество на семейната среда, ниски образователни резултати

Възможности

- Разширяване на сътрудничеството между институциите при осигуряване на общата и допълнителна подкрепа
- Реализиране на общински политики за изграждане на приобщаваща инфраструктура и привличане на необходимите кадри за обезпечаване на подкрепата за личностно развитие

Заплахи

- Сложна нормативна уредба, в областта на приобщаващото образование; голяма административна тежест
- Риск от недостатъчна финансова обезпеченост, което може да повлияе на възможностите за осигуряване на необходимата подкрепа за личностно развитие на общинско ниво.
- Липса на подготовка и специалисти в ДГ за ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие
- Риск от осигуряване на формална и/или недостатъчна обща и допълнителна подкрепа в училищата и ДГ

III. ВИЗИЯ

Подкрепата за личностно развитие и за постигане на индивидуален и общностен успех от децата и учениците в община Борован – споделена грижа, отговорност и пресечна точка на реални и ефективни приобщаващи политики и практики.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:

Постигане на целенасоченост, координираност и ефективност на мерките, въздействията и сътрудничеството при създаването на условия и предоставянето на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

1. Развитие и усъвършенстване на съществуващите практики при предоставянето на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.
2. Изграждане на работещ модел за предоставяне на допълнителна подкрепа за премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

V. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Мерките и дейностите за изпълнение на поставените цели и приоритети в Общинската стратегия за личностно развитие ще бъдат изпълнявани от образователните институции в община Борован, представители на общината, заинтересовани органи, лица и организации, имащи отношение към развитието на подкрепата за личностно развитие.

Специфична цел 1 - Развитие и усъвършенстване на съществуващите практики при предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците					
№	Мерки /Дейности	Срок	Отговорни институции /лица	Индикатори	Финансиране
1. На Ниво Община					
1.1.	Извършване на анализ на състоянието и идентифициране на възможностите за подобряване предоставянето на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на общинско ниво /по отделните ъ елементи, съгласно чл. 178, ал.1 от ЗПУО/ и финансово осигуряване. Включване в годишния план на адекватни и работещи мерки и дейности за предоставяне на обща подкрепа, съобразно специфичните условия на Община Борован	април, 2017	Училища, ДГ и Община	Изготвени анализи и изведени необходими дейности	Община Образователни институции Проектно финансиране
1.2.	Създаване на условия за реализиране на дейности по обща подкрепа за личностно развитие от Център за подкрепа за личностно развитие „Маша Белмустакова“ с.Борован	През целия срок на стратегията	ЦПДР,Община	Разкрити ЦПДР	Община

1.3.	Подобряване на физическата и архитектурната среда в образователните институции в община Борован	През целия срок на стратегията	Община, Директори на образователни институции	Изградени рампи, платформи, санитарно-хигиенни помещения за ученици с увреждания и др.	Проектно финансиране От бюджета на общината и образователните институции
1.4.	Осигуряване на необходимия ресурс от специалисти за целите на подкрепата за личностно развитие. Осигуряване на средства за преквалификация или допълнителна квалификация на педагогически специалисти	През целия срок на стратегията	Община, Училища, ДГ	Брой преквалифицирани специалисти	
1.5.	Повишаване дела на учениците над 16 години, за които е осигурен безплатен транспорт, с оглед превенция на преждевременното напускане на училище	2017 – 2019 г.	Общини	Осигурен безплатен транспорт на учениците над 16 години на територията на община Борован	Община
1.6.	Организиране и провеждане на лекции, беседи, дискусии с насоченост към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение	През целия срок на стратегията	Представители на МКБППМН Директори на училища		Община Бюджети на училища
1.7.	Разширяване обхвата на доброволческата дейност – набиране на нови доброволци от средите на младите хора за целите на подкрепата за личностно развитие	През целия срок на стратегията	РУО Община ЦПЛР	Брой доброволци Брой дейности	
1.8.	Реализация на обща психолого-педагогическа подкрепа за осигуряване на оптимални условия за образование и позитивен вътрешен психоклимат, благоприятстващи развитието на личността на всяко дете и ученик и	През целия срок на стратегията	ЦПЛР, Община, Училища, ДГ	Брой обхванати учебни групи; Брой деца и ученици, обхванати в групите	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции

	подобряващи взаимодействия в образователните институции.						
1.9.	Развитие на дейностите по кариерно ориентиране, консултиране, информирание и насочване на учениците, с цел постигане на ефективна подготовка за бъдещата им успешна професионална и личностна реализация	През целия срок на стратегията	ЦПЛР, Община, Училища	Брой обхванати учебни групи; Брой деца и ученици, обхванати в групите	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции		
1.10.	Подобряване на библиотечно-информационното обслужване в образователните институции и осигуряване на фонд от учебници за социално слаби ученици след основно образование	До 2019 г.	Общини Училища, в които се осъществява обучение в средна степен		Община ПГТ "Коста Петров"		
1.11.	Създаване на общинско ниво на координационни екипи от социални работници, медиатори, представители на училищата за регулярен преглед, анализ и планиране на нови мерки за подкрепа на учениците с идентифицирани проблеми	През целия срок на стратегията	Училища, Община	Брой ученици, преодолели обучителни и социални затруднения	Бюджети на отговорните институции		
1.12.	Организиране на общински и/или участие в областни форуми за обмяна на добри приобщаващи практики	През целия срок на стратегията	Училища, Община РУО	Брой форуми /събития	Бюджети на заинтересовани страни		
2. На ниво училище /ДГ							
2.1	Разработване и реализиране на училищна политика за подкрепа за личностно развитие, с включени адекватни и работещи мерки и дейности за предоставяне на обща подкрепа, съобразно специфичните условия в образователната институция	В началото на всяка учебна година	Директори на образователни институции	Разработен документ с включени дейности	Бюджета на образователните институции		

2.2	Включване на учители и други педагогически специалисти от ДГ в обучения за повишаване на професионалната компетентност в областта на приобщаващото образование	През целия срок на стратегията	РУО – Враца , директори на ДГ/училища	Брой педагогически специалисти, участвали в обучения	от бюджета на ДГ/училища
2.3	Практическо прилагане на Методика за ранно оценяване на развитието на деца: - от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване на детето за първи път в детската градина - и на риска от обучителни затруднения при деца от 3-7 години	През целия срок на стратегията	ДГ Община РУО - Враца	ДГ на територията на община Борован	от бюджета на ДГ
2.4	Идентифициране на ниво ДГ/училище на децата и учениците, които се нуждаят от предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие и планиране на адекватни и ефективни мерки и дейности	В началото на всяка учебната година	Директори на ДГ и училища, педагогически специалисти	Брой ученици	Не се изисква целево финансиране
2.5	Осигуряване на психолог или педагогически съветник в училищата и ДГ за оказване на квалифицирана и навременна превантивна подкрепа на всяко дете/ученик от уязвими групи	Септември, 2017 г	Директори на училища и ДГ	Брой назначени специалисти	Бюджет на образователната институция
2.6	Създаване на кабинети в образователните институции за обща и допълнителна подкрепа. Осигуряване на финансови, материални и технически ресурси, които да обезпечат в оптимален размер общата подкрепа – помещения за работа, оборудване, софтуер и др.	До началото на уч. 2018 / 2019 г.	Директор на училище /ДГ	Брой кабинети за обща и допълнителна подкрепа	Бюджетни средства, проектно финансиране
2.7	Организиране на допълнително обучение на ученици по учебни предмети БЕЛ и математика за преодоляване на обучителни трудности – дейности в рамките на проект „Развитие на	До 2018 г.	РУО-Враца; Училища	Брой ученици-участници; Брой учители-	По проект „Твоят час“

	способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности – „Твоят час“.				ръководители; Брой ученици с повишени резултати	
2.8	Организация и участие в дейности и инициативи на училищно, общинско и регионално ниво във връзка с повишаване на грамотността на учениците	2017 г. – 2019 г.	Учители от образователните институции	Брой събития	Организаторите на съответната инициатива Осигуряване на външно финансиране	
2.9	Организиране на форми популяризиране на добри практики в областта на ученическото самоуправление	2017 г. – 2019 г.		Брой организирани форми	Организаторите на съответната форма Осигуряване на външно финансиране	
2.10	Осъществяване на контрол от страна на ръководствата на образователните институции на извършвани дейности от педагогическите специалисти по предоставяне на обща подкрепа на децата / учениците	Уч. 2017 / 2018 г. Уч. 2018 / 2019 г.	Директори	Брой извършени проверки	Не се изисква	
2.11	Осъществяване на съвместни инициативи, организиране на събития и др. с родителите на децата и учениците за постигане на координирани действия и подобряване на образователните резултати на децата / учениците	През целия срок на стратегията	Директори, педагогически специалисти, родители	Брой съвместни дейности	От образователните институции Външно финансиране	
2.12	Провеждане на здравни беседи с учениците със съдействието на Български младежки червен кръст	месец декември 2017г.	Класни ръководители	Брой проведени беседи	Не е необходимо финансиране	
2.13	Осигуряване изпълнението на утвърдения Механизъм за противодействие на училищния тормоз между учениците и алгоритъм за неговото прилагане. Реализиране на	Уч. 2016 / 2017 г. Уч. 2017 / 2018 г. Уч. 2018 / 2019 г.	Педагогически специалисти Директори на образователни	План на комисията Анализ на постигнатите	От образователните институции	

	Училищни инициативи за превенция и противодействие на агресията		институции	резултати	
№	Мерки /дейности	Срок	Отговорни институции /лица	Индикатори	Финансирани
<p>II. Изграждане на работен модел за предоставяне на допълнителна подкрепа за преминаване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността</p>					
<p>Планираните по-долу дейности са диференцирани съобразно различните групи деца и ученици, на които се предоставя допълнителна подкрепа.</p>					
<p>1. Допълнителна подкрепа за деца и ученици със специални образователни потребности</p>					
1.2	Подобряване на образователната инфраструктура и изграждане на приобщаваща физическа среда в образователните институции	2017-2019 г.	Училища /ДГ община	Изградени рамки, платформи, санитарно-хигиенни помещения за ученици с увреждания и др.	Проектно финансиране От бюджетите на общината и образователните институции
1.3	Ранна превенция, диагностика и обхващане на децата и учениците със СОП	През целия срок на стратегията	Училища и ДГ	Брой деца и ученици	Не се изисква
1.4	Консултиране относно възможностите за професионално образование и реализация на ученици със СОП	В края на всяка учебна година	РЦППО – Враца, училища	Брой проведени срещи и консултации	Не се изисква
1.5	Провеждане на обучения и семинари на учители и ресурсни специалисти, в т.ч на помощник-учители	През целия срок на стратегията	РЦППО – Враца	Брой проведени обучения и участия	Бюджети на РЦППО – Враца и образователните институции
1.6	Методическо подпомагане на учители от училища и ДГ	През целия срок на стратегията	РЦППО – Враца	Брой проведени срещи	Бюджет на РЦППО – Враца
1.7	Осигуряване на ресурсното подпомагане на училища/ДГ, ЦПЛР от РЦППО – Враца.	През целия срок на стратегията	Училища и ДГ РЦППО – Враца	Осигурена допълнителна подкрепа, съобразно	Бюджетни средства

			Община	извършената оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със СОП	
1.8	Разработване и осигуряване на учебни помагала за деца и ученици със СОП. Изработване на дидактически материали	През целия срок на стратегията	РЦПППО, училища и ДГ	Разработени помагала и дидактични материали	
1.9	Организиране на спортни и туристически събития и включване на деца и ученици със СОП в тях	По предварително изготвени общински и областни спортни календари.	Общинска администрация, училища, РЦПППО – Враца. Спортни и туристически дружества.	Брой участници	Организатори
1.10	Консултиране на родители на деца и ученици със СОП и организиране на съвместни събития	През целия срок на стратегията	Педагогически специалисти от училищата, ДГ и РЦПППО – Враца	Проведени консултации Организирани събития	Бюджетни средства Външно финансиране
1.11	Консултативна дейност с децата/учениците в групите/паралелките, в които се обучават деца/ученици със СОП, с учителите и родителите, насочена към приемане и приобщаване на децата и учениците със специални образователни потребности	През цялата учебна година	ЕИЛР в образователните институции Специалисти от РЦПППО – Враца	Проведени консултации	Не се изисква
1.12	Изграждане на кабинети за обща и допълнителна подкрепа във всяко училище /ДГ, в което се обучават деца и ученици със СОП	До началото на уч. 2018 / 2019 г.	Община Директори на образователни институции	Брой кабинети за обща и допълнителна подкрепа	Бюджетни средства, проектно финансиране
1.13	Включване на деца и ученици със СОП в дейности и инициативи на образователните институции	През целия срок на стратегията	Педагогически специалисти от училищата, ДГ и	Брой участници	

			РЦПППО – Враца		
2. Допълнителна подкрепа за деца и ученици в риск					
2.1	Изготвяне и прилагане на механизъм за взаимодействие между образователните институции и други заинтересовани страни, ангажирани пряко в работа с деца в риск	април, 2017 г	РУО – Враца РДСП/ДСП Община	Разработен механизъм	Не се изисква
2.2	Включване на ученици, нуждаещи се от подкрепа, в групи за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти	Уч. 2016 / 2017 г. Уч. 2017 / 2018 г.	Директори на училища Педагогически съветници / психолози	Брой включени ученици	Не се изисква
2.3	Изработване и прилагане на система за ежедневно отчитане на броя допуснати отсъствия на учениците и изясняване на причините за допускането им	През периода на изпълнение на стратегията	Директор, класни ръководители Педагогически съвет	Доклади на класния ръководител	Не е необходимо финансиране
2.4	Включване на ученици от уязвими групи в извънкласни и извънучилищни форми на обучение по проект „Твоят час“	През периода на изпълнение на стратегията	Ръководители на групи и извънкласни форми	Брой участници от уязвимите групи	Проект „Твоят час“
2.5	Организиране и провеждане на допълнително обучение за ограмотвяване на ученици по проект „Твоят час“	за периода на изпълнение на проект „Твоят час“	Педагогически специалисти и директори на училища	Документи по проекта.	Проект „Твоят час“
2.6	Провеждане на допълнителна работа с учениците с ниски учебни резултати	През периода на изпълнение на стратегията	Педагогически специалисти	Брой ученици, включени в допълнителна работа	Не се изисква
2.7	Организиране и провеждане на инициативи за превенция на тютюнопушенето и употребата на	През периода на изпълнение на стратегията	Класни ръководители; учители; педагогически	Брой организирани инициативи	Бюджети на училищата

	алкохол и наркотични вещества учениците		съветници			
2.10	<p>Привличане на родителите като активна страна в процеса на подкрепата за личностно развитие:</p> <p>-Провеждане на индивидуални разговори с родителите, както за затрудненията на децата, така и за техните успехи;</p> <p>-Създаване на възможности за включване на „трудни родители”</p> <p>-Добри практики при работа с родители на деца от малцинствени групи /роми/</p> <p>-Организиране и провеждане на родителски клубове/ инициативи на територията на училището</p> <p>-Употреба на различни онлайн платформи за комуникация с родителите</p>	През периода на изпълнение на стратегията	Директори, педагогически специалисти от училищата, родители	Брой включени родители		
2.11	Подкрепа на семейства в неравностойно положение, осигуряващи ежедневно присъствие на децата им в училище	2017-2019г.	ЦПЛР, Община Училища и Детски градини	Брой семейства; Брой ученици, приобщени в училищната среда	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	
3. Допълнителна подкрепа за деца и ученици с изявиени дарби						
3.1	Осигуряване на оптимални условия за развитие на интересите и способностите на децата и учениците чрез факултативни учебни часове, клубове и др. на училищно ниво, както и чрез организирани форми в ЦПЛР	През целия срок на стратегията	Директори на образователни институции Община ЦПЛР	Брой ученици с изявиени дарби	Бюджетно финансиране Привличане на външно финансиране	

3.2	Включване на ученици с изяви дари в извънкласни и извънучилищни форми по проект „Твоят час“	за периода на изпълнение на проект „Твоят час“	Ръководители на групи и извънкласни форми	Брой включени ученици с изяви дари	Проект „Твоят час“
3.3	Стимулиране и обезпечаване участието на ученици с изяви дари в областта на науката, изкуствата или спорта в състезания, олимпиади, конкурси и др.	През целия срок на стратегията	Директори на образователни институции Община	Брой деца и ученици, за които е обезпечено участието	Бюджетно финансиране ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“
3.4	Обмен на информация и добри практики за повишаване на ефективни педагогически подходи при работа с изяви деца	През целия срок на стратегията	Община, училища, детски градини	Организиран форуми	Бюджети на община, училища, ДГ
4.	Допълнителна подкрепа за деца и ученици с хронични заболявания				
4.1	Идентифициране и подкрепа на деца и ученици с хронични заболявания за ограничаване на пречките пред тяхното учене и осигуряване на условия за развитие на техния потенциал	През целия срок на стратегията			

VI. ОТГОВОРНОСТИ, УПРАВЛЕНИЕ И КООРДИНАЦИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Отговорностите на общините, институциите на областно ниво и на всички заинтересовани страни във връзка с изпълнение на Общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Борован 2017-2019 г. се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности и планираните дейности. Областната стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Враца 2017-2019 г. се изпълнява на областно ниво от институциите, работещи на областно и на общинско ниво. Общините отговарят за цялостното изпълнение на общинската стратегия на собствената си територия и приноса към изпълнението на областната стратегия. Целите се постигат с общите усилия на всички заинтересовани от процеса страни, в съответствие с компетенциите им и планираните цели и дейности.

Въз основа на областната стратегия се приема общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците.

Общината разработва, приема и прилага настоящата общинска стратегия за развитие на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и план за действие.

Стратегията се приема от Общинския съвет за период от две години.

Ежегодно Общинският съвет приема годишен план на дейностите за подкрепа на за личностно развитие. Годишният план се приема по предложение на кмета на общината след съгласуване с РУО.

Изпълнението на годишният общински план се координира и отчита на общинско ниво по ред, определен от кметовете на общините и в сроковете, посочени в чл. 197, ал. 3 от ЗПУО.

Изпълнението на общинския план се отчита и на областно ниво – до 01 март на следващата година всяка община и трябва да представи в областна администрация Враца отчет за изпълнението на дейностите по общинския годишен план.

Общински съвет обсъжда и приема общинската стратегия/програма за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците на територията на общината и годишния план за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината. Взема решение за начина на осигуряване на ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности и за видовете специалисти – от център за подкрепа за личностно развитие на територията на съответната община или чрез възлагане при условията и по реда на чл. 198 от ЗПУО. Съгласува проектни предложения за финансиране на нови услуги, които ще се развиват на територията на общината и планирани в Областната стратегия. Взема решения, свързани с развитие на образованието на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Кмет на община организира изработването на общинските стратегии и планове за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците на територията на общината и на програмата за реализацията им ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет.

Изготвил: Цветелина Петрова – Гл. Спец. Хуманитарни дейности

Съгласувал : Илияна Донкова

Зам. Кмет на Община Борован

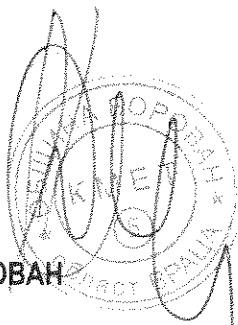
КМЕТ НА ОБЩИНА БОРОВАН

ИНЖ.ДЕСИСЛАВА ТОДОРОВА

УТВЪРДИЛ:

ИНЖ.ДЕСИСЛАВА ТОДОРОВАН

КМЕТ НА ОБЩИНА БОРОВАН

СЪГЛАСУВАЛ:

ГАЛИНА ЕВДЕНОВА

НАЧАЛНИК РУО ВРАЦА

ГОДИШЕН ПЛАН

НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА БОРОВАН ЗА ПЕРИОДА 2017-2018 ГОДИНА.

I. ОСНОВНИ ЦЕЛИ

След семейството училището и детската градина са значими фактори във формирането на личността и в изграждането на нови ролеви отношения. Училището, детската градина поставят пред децата реални изисквания да взаимодействат, да се трудят, да се съобразяват, да намерят и заемат своето място в колектива и в социалната среда. Образователните институции имат своите значими функции да подпомогне порастващото дете да открие и развие своята индивидуалност; да осигури среда, в която детето, ученикът да може да се сравнява, да се конкурира и сътрудничи, за да възпита у себе си онези умения, които ще го направят социално адаптивен и способен да се впише в общността.

Училището или детската градина като институции изграждат позитивен организационен климат, създават условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование. Училището и детската градина самостоятелно разработват и прилагат цялостни политики за подкрепа за личностно развитие на детето и ученика, за изграждане на позитивен организационен климат, за утвърждаване на позитивна дисциплина и развитие на предучилищната и училищната общност, които се базират на идеите и принципите на приобщаващото образование.

II. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

Общата подкрепа за личностно развитие включва:

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;

2. Допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона;
3. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
4. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
5. Консултации по учебни предмети;
6. Кариерно ориентиране на учениците;
7. Занимания по интереси;
8. Библиотечно-информационно обслужване;
9. Грижа за здравето;
10. Поощряване с морални и материални награди;
11. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
12. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
13. Логопедична работа.

Допълнителната подкрепа за системата на образованието:

Допълнителната подкрепа надгражда досегашната практика на интегрирано обучение на деца със специални образователни потребности, като включва и подкрепа за други специфични нужди на децата. Смесът на допълнителната подкрепа е да се осигури допълнителен и различен ресурс, а за децата, които не могат да отговорят на изискванията на учебната програма - начин за достойно преживяване за учене, научаване и участие в естествената им социална среда, съобразно техните оптимални възможности. В ЗПУО допълнителната подкрепа е насочена към деца със специални образователни потребности, деца в риск, деца с дарби и таланти и деца с хронични заболявания.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се отнася до индивидуалната и специализираната помощ за деца и ученици с комплексни нужди. Съгласно ЗПУО се реализира чрез: работа с дете и ученик по конкретен случай; психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания; осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания; ресурсно подпомагане. Индивидуалната подкрепа може да има временен и краткосрочен характер, докато специализираното ниво е с дългосрочни цели. Осигуряването на двете нива на допълнителната подкрепа е свързано с участие на ресурсни учители и рехабилитатори за адаптиране и модифициране на учебната програма и различни технологии за обучение и развитие.

Екипната работа в детската градина и училището е основното организационно средство за извършване на процеса по разпознаване на доминиращите фактори, оценката на образователните потребности, изготвянето на плана за подкрепа, модифицирането на учебната програма, учебния план, учебните форми и методите на преподаване. Екипът е на детето, но той е необходим на учителя, за да може да се справи.

**III. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ В
ГОДИШНИЯ ПЛАН ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ**

№	Дейност	Срок	Отговорни лица	Финансиране
1. Дейности, свързани с екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти.				
1.1.	Обмяна на информация, опит и добри практики между преподавателите и другите педагогически специалисти.	постоянен	Всички учители, психолози, пед. съветници, логопед и ресурсен учител	Не е необходим
1.2.	Изготвяне на програми за развитие на децата и учениците с обучителни трудности.	IX, X 2017г.	Всички учители, психолози, пед. съветници, логопед и ресурсен учител	Не е необходим
2. Дейности, свързани с допълнително обучение на децата и учениците.				
2.1	Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.	постоянен	Всички учители	Не е необходим
2.2	Допълнително обучение по учебни предмети с ресурсен учител.	постоянен	Ресурсен учител	Бюджета на ОУ и ДГ
2.3	Психологическа подкрепа на	постоянен	Педагогически съветници и	Бюджета на ОУ и ДГ

	децата и учениците и развиване на умения за учене.			психолози	
3. Дейности, свързани с кариерно ориентиране на учениците.					
3.1.	Осигуряване на подходящи тестови методики и информационни материали за учениците	X 2017г		Педагогически съветници, Психолози	Бюджета на ОУ и ЦПЛР
3.2.	Провеждане на ролеви игри и решаване на казуси на тема „Моята работа“ с учениците	XII 2017г		Педагогически съветници, Психолози	Бюджета на ОУ и ЦПЛР
3.3.	Провеждане на беседи с външни гости. Покана на родители на ученици с различни професии в ЧК за учениците	постоянен		Класни ръководители, Педагогически съветници, Психолози	Бюджета на ОУ и ЦПЛР
4. Дейности, свързани със занимания по интереси.					
4.1.	Обмяна на информация между учителите, педагогическите съветници, психолози и учениците за установяване интересите на учениците.	постоянен		Учители, Класни ръководители, Педагогически съветници, Психолози	Не е необходим
4.2	Създаване на клубове по интереси	постоянен		Всички учители	Не е необходим

4.3.	Организиране на допълнителни културни, спортни и др. дейности и инициативи.	постоянен	Всички учители, родители на деца и ученици	Бюджета на ОУ, ДГ и ЦПЛР
4.4.	Включване на децата и учениците в извънкласни дейности и мероприятия- тържества, конкурси, състезания, концерти.	постоянен	Всички учители	Бюджета на ОУ, ДГ и ЦПЛР
5. Дейности, свързани с библиотечно-информационно обслужване.				
5.1.	Посещение на читалищните библиотеки и осигуряване на достъп и до всички налични информационни ресурси с цел изграждане на навики за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.	постоянен	Всички учители	Не е необходим
6. Дейности, свързани с грижа за здравето на децата и учениците.				
6.1.	Осигуряване на медицинско лице в училище.	постоянен	Директори на детски градини и училища	Бюджета на ОУ, ДГ и ЦПЛР
6.2.	Осигуряване на сигурна и безопасна материална база.	постоянен	Директори на детски градини и училища	Бюджета на ОУ, ДГ и ЦПЛР

6.3	Провеждане на беседи по здравни теми, свързани с превенция и здравословен начин на живот.	постоянен	Мед. сестра, педагог. съветници, психолози, класни ръководители	Бюджета на ОУ, ДГ и ЦПЛР
6.4.	Провеждане на тематични инструктажи.	постоянен	Всички учители	Не е необходим
6.5.	Включване на учениците в спортни дейности и мероприятия, туризъм.	постоянен	Учители по ФВС	Бюджета на ОУ, ДГ и ЦПЛР
7. Дейности, свързани с поощряване на децата учениците с морални и материални награди.				
7.1.	Съобщаване и похвала за високите постижения на отделни деца и ученици в областта на науката, спорта, изкуството и др., за приноса им към развитието на училищната общност и общността на детските градини в Община Борован	постоянен	Всички учители	Не е необходим
7.2.	Награждаване с грамоти и сертификати за отличен успех,	постоянен	Всички учители	Не е необходим

	високи постижения и принос към развитието на детската градина и училището.				
7.3.	Връчване на похвални писма до родителите на деца ученици с отличен успех и високи постижения.	постоянен	Всички учители	Не е необходим	
8. Дейности, свързани с превенция на насилието.					
8.1.	Представяне на учениците и преподавателите Стратегията на Съвета на Европа за правата на детето 2012-2015 година и Конвенцията на ООН за правата на детето.	постоянен	Всички учители	Не е необходим	
8.2.	Провеждане на регулярни срещи с Ръководствата на детската градина, училището и Педагогическите екипи с цел информираност и целенасочена работа за подобряване на психологическия климат в детската градина и в класовете и утвърждаването на атмосфера на	постоянен	Всички учители	Не е необходим	

	доверие и подкрепа.				
8.3.	Провеждане на индивидуална работа с децата и учениците, станали жертва на тормоз/насилие и деца и ученици с агресивно поведение от педагогически съветник и обществен възпитател	постоянен	Всички учители	Не е необходим	
8.4.	Своевременно прилагане на санкции в случаи на насилие.	постоянен	Всички учители	Не е необходим	
8.5.	Разговори с родителите и осигуряване на своевременна психологическа подкрепа на деца и ученици в риск.	постоянен	Всички учители	Не е необходим	
8.6.	Ангажиране на Ученически съвет и ученици доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и обществото	постоянен	Ученически съвет	Не е необходим	
8.7.	Диагностициране на климата в класа и на групите взаимоотношения. Подпомагане на учениците при решаването на конфликти и създаване на отношения, основани на	постоянен	Психолози, педагогически съветници и учители	Не е необходим	

	толерантност, приемане и разбирателство.				
8.8.	Провеждане на вътрешно училищни обучения на преподавателите за справяне с агресията на учениците.	постоянен	Психолози, педагогически съветници и учители	Бюджета на ОУ, и ЦПЛР	
8.9.	Работа на МКППШМН при случаи на тормоз/ насилие. Периодично разглеждане на случаите.	постоянен	МКБШМН	Не е необходим	
8.10.	Включване на родителите към различни съвместни дейности с цел установяването на добър диалог и отношения на доверие между децата, учениците, родителите и учителите.	постоянен	Всячки учители	Не е необходим	
9. Дейности, свързани с преодоляване на проблемното поведение и мотивация на децата и учениците					
9.1	Провеждане на тематични конкурси и мероприятия, осигуряващи възможности за изява на децата и учениците.	постоянен	Всячки учители	Бюджета на ОУ, и ЦПЛР	
9.2.	Осигуряване на възможност за пълноценен диалог и обмен между учениците.	постоянен	Всячки учители	Не е необходим	
9.3.	Провеждане на анкети сред	постоянен	Всячки учители	Не е необходим	

	родителите на децата в ДГ, анкети и наблюдение на учениците с цел подобряване на средата в ДГ и ОУ			
9.4.	Провеждане на тематични училищни конкурси и мероприятия, осигуряващи възможности за изява на децата и учениците.	постоянен	Всички учители	Не е необходим
9.5.	Изготвяне на портфолио по различните предмети от всеки ученик.	постоянен	Всички учители	Не е необходим
9.6.	Осигуряване на консултации по отделните предмети	постоянен	Всички учители	Не е необходим
9.7.	Отчитане на индивидуалния напредък в обучението на всяко дете и ученик за придобитите компетентности – знания, умения и отношения.	постоянен	Всички учители	Не е необходим
9.8.	Установяване на силните страни на всяко дете и ученик и на индивидуалните нагласи по отношение на ученето и участието в живота на общността	постоянен	Всички учители	Не е необходим
9.9.	Събиране и предаване на координатора на информация за трудноуспяващите ученици от всички степени на образование и изготвяне на план за личностна	постоянен	Всички учители	Не е необходим

	подкрепа			
9.10.	Обсъждане на плановете с учениците от класните ръководители с цел изясняване и получаване на подкрепа за реализацията им.	постоянен	Класни ръководители	Не е необходим
9.11	Насочване на децата и учениците към занимания, съобразени с техните потребности	постоянен	Всички учители	Не е необходим
9.12.	Индивидуална подкрепа за детето и ученика от личност, която той уважава (наставничество).	постоянен	Педагогически екип	Не е необходим
9.13.	Включване на децата и учениците в дейности в полза на детската градина, класа или училището, съобразено с неговите желание и възможности.	постоянен	Педагогически екип	Не е необходим
9.14.	Осигуряване на условия за включване на ученици с проблемно поведение в дейности и инициативи, основани на подхода „връстници обучават връстници“.	постоянен	Педагогически екип, ученически съвет	Не е необходим
9.15.	Прилагане на наказания на учениците с проблемно поведение, съгласно Закона за образование от 01.08.2016г и ПУДУ; изготвяне на индивидуални програми за допълнителна педагогическа,	постоянен	Педагогически екип	Не е необходим

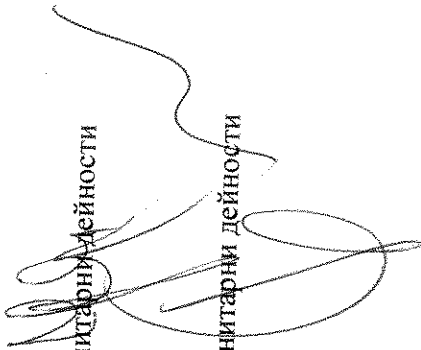
	психологическа и социална подкрепа на съответните ученици.				
10. Дейности, свързани с ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.					
10.1.	Наблюдение и провеждане на тестове с цел ранно разпознаване на обучителни затруднения при децата и учениците.	постоянен	Всички учители, психолози, педагог. съветници, логопед, ресурсен учител	Бюджета на ОУ, ДГ и ЦПЛР	
10.2.	Определяне със заповед на директор на координатор за организиране и координиране на процеса на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.	IX 2017г.	Директори на ОУ и ДГ	Не е необходим	
10.3.	Работата по конкретен случай се провежда от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето и ученика в ДГ и училището като се определя водещ на случая. Водещият на случая на детето или ученика координира работата на специалистите и развива отношения с детето и ученика, така че тези отношения да стимулират неговото обучение, участието му в дейността на училището и личностното му развитие.	постоянен	Екип за подкрепа на личностно развитие	Не е необходим	

10.4.	Диагностициране на точните проблемни области на децата и учениците с обучителни затруднения.	постоянен	Всички учители, психолози, педагог. съветници, логопед, ресурсен учител	Бюджета на ОУ , ДГ и ЦПЛР
10.5.	Насочване за индивидуална работа с педагогически съветник, логопед, ресурсен учител.	постоянен	Всички учители, психолози, педагог. съветници, логопед, ресурсен учител	Бюджета на ОУ , ДГ и ЦПЛР
10.6.	Индивидуална работа с ресурсен учител, логопед, психолог и педагогически съветник.	постоянен	Всички учители, психолози, педагог. съветници, логопед, ресурсен учител	Бюджета на ОУ , ДГ и ЦПЛР
11. Дейности, свързани с логопедична работа.				
11.1.	Осигуряване на условия за провеждане на наблюдение и тестове от логопед на децата и учениците от начален курс. Изследване на писмената реч на учениците от начален етап. Определяне на потребностите от индивидуална логопедична работа.	Х 2017 г.	Логопед	Бюджета на ОУ , ДГ и ЦПЛР
11.2.	Индивидуална работа с логопед на деца и ученици с установени потребности.	постоянен	Логопед	Бюджета на ОУ , ДГ и ЦПЛР

11.3.	Извършване на консултативна дейност с родители и мотивирането им за активно участие в логопедичния процес; предоставяне на методическа помощ на учителите за обучението на децата и учениците.	постоянен	Логопед	Бюджета на ОУ , ДГ и ЦПЛР

Изготвил: Цветелина Петрова

Гл.спец.Хуманитарни дейности

Съгласувал: Илияна Донкова

Зам.Кмет Хуманитарни дейности